Suunnitteluyksikkö
Klemola Antti

Kela 26376/2026

15.10.2026

Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö

Hallituksen esitys HE 161/2026 vp laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan Suomeen opiskelijoina tulevien kolmansien maiden kansalaisten perheenjäsenten olisi kolmansien maiden kansalaisina mahdollista jättää oleskelulupahakemus Suomeen tuloa ja perheenyhdistämistä varten vasta opiskelijan (perheenkokoaja) oleskeltua Suomessa yhden vuoden ajan. Opiskelijan perheenjäsenen Suomeen pääsyn todelliseen ajankohtaan vaikuttaisi myös siirtyminen ulkomaalaislaissa säädettyyn yhdeksän kuukauden enimmäiskäsittelyaikaan.

Esitetyt muutokset eivät sellaisenaan vaikuta opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä sosiaaliturvaoikeuksien määräytymisperusteisiin, joista säädetään asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa säädetyssä laissa, kotikuntalaissa ja eri etuuslaeissa. Opiskelijalla ja tämän perheenjäsenillä voi olla oikeus Kelan asumisperusteisiin etuuksiin, kun heillä on voimassa olevat oleskeluluvat ja heidän katsotaan asuvan vakinaisesti Suomessa mainituissa säädöksissä todetuilla edellytyksillä. Opiskelijan ja tämän perheenjäsenten Suomeen muuttoa ja täällä asumisen vakinaisuutta arvioidaan ensi sijassa perheenkokoajan opintojen aiotun keston, henkilöiden oleskelupien statuksen (A=jatkuva, B=tilapäinen), sekä perhekokonaisuuden perusteella. Opiskelija-perheenkokoajan oikeus etuuksiin on rajoitettu, eikä esimerkiksi opintorahaa ja asumisen tukia makseta.

Esitetyillä muutoksilla on Kelan etuusmenoja vähentävä vaikutus, kun opiskelijan perheenjäsenten Suomeen tulo ei enää olisi mahdollista samanaikaisesti perheenkokoajana toimivan opiskelijan kanssa. Kela on arvioinut työttömyysturvaan, yleiseen asumistukeen ja lapsilisään kohdistuvan noin 11 miljoonan euron säästöt, kun perheenyhdistäminen ei olisi mahdollista vielä perheenkokoajan ensimmäisen opiskeluvuoden aikana.

Kelalla ei ole huomioita muihin esitettyihin lainsäädäntömuutoksiin; opiskelijan oleskeluluvan myöntöedellytyksenä olevan toimeentulovaatimuksen euromäärän tuominen säädöstasolle, sekä riittävästä kielitaidosta säätäminen opiskelijan oleskeluluvan edellytyksenä.

Keskuksen päällikkö Suvi Rasimus